

บทที่ 4

ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์

ผลการวิจัย

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและศึกษาผลของโปรแกรมการปรับพฤติกรรมทางปัญญาเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนสมาธิสั้น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ใช้รูปแบบการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi-experimental Design) โดยมีแบบแผนการทดลองแบบกลุ่มเดียว ทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (Pre test-Post test One Group Design) ผู้วิจัยวิเคราะห์ผลจากแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียนโดยอาจารย์ประจำชั้น และแบบประเมินพฤติกรรมการเรียนโดยอาจารย์ประจำวิชาทักษะ และรวมทั้งวิเคราะห์ความคิดเห็นของกลุ่มที่เข้าร่วมโปรแกรม ทั้งนี้ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิจัยเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ลักษณะกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งประกอบด้วย

1. ข้อมูลส่วนบุคคล
2. การประเมินพฤติกรรมระหว่างการใช้โปรแกรมการปรับพฤติกรรมทางปัญญา

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนาโปรแกรม

1. ผลการประเมินตนเองด้วย แบบประเมินกิจกรรมตามแนวคิดทฤษฎีของการปรับพฤติกรรมทางปัญญา
2. ผลการประเมินพฤติกรรมนักเรียนด้วย แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียนโดยอาจารย์ประจำชั้น Connors' Teacher Rating Scales
3. ผลการประเมินพฤติกรรมนักเรียนด้วย แบบประเมินพฤติกรรมการเรียนโดยอาจารย์ประจำวิชาทักษะ

ตอนที่ 1 ลักษณะกลุ่มตัวอย่าง

1. ข้อมูลส่วนบุคคล: นักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมมีจำนวน 10 คน เป็นเพศชาย 5 คน เพศหญิง 5 คน ซึ่งนักเรียนแต่ละคนได้รับการศึกษาเป็นรายกรณีในระดับชั้นที่ต่างกัน ดังนี้ นักเรียนที่ได้รับการศึกษาเป็นรายกรณีตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 4 คน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 4 คน และระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 2 คน นักเรียนทุกคนได้รับการบำบัดรักษาด้วยยา ในจำนวนนี้มีนักเรียน 3 คน ที่รับประทานยาไม่สม่ำเสมอ

2. การประเมินพฤติกรรมระหว่างการใช้โปรแกรมการปรับพฤติกรรมทางปัญญา

2.1 การสังเกตพฤติกรรมขณะนักเรียนเข้าร่วมโปรแกรม พบว่า

ขั้นที่ 1 สำรวจและรับรู้พฤติกรรมตนเอง

กิจกรรมที่ 1 เกมสร้างความสัมพันธ์ นักเรียนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ร่วมทำกิจกรรมอย่างสนุกสนาน ในการอธิบายคำสั่งต้องอธิบายซ้ำๆ และชัดเจน นักเรียนส่วนใหญ่สามารถปฏิบัติตามข้อตกลงได้ มีนักเรียน 1 คนลืมนับประทานยา มักจะถามคำถามแทรกขณะที่ผู้วิจัยพูดหรืออธิบาย

กิจกรรมที่ 2 เกมตัวฉันเอง นักเรียนให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมดีมีความตั้งใจ ในการคิดและเขียนข้อมูลของตนเอง และสามารถออกมานำเสนอข้อมูลให้เพื่อนๆ ได้ นักเรียนส่วนใหญ่มีความเข้าใจ และได้แนวคิดตามเป้าหมายของกิจกรรม

ขั้นที่ 2 จัดการกับความคิดและพฤติกรรม

กิจกรรมที่ 3 เกมชมตนเอง นักเรียนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ร่วมทำกิจกรรมอย่างสนุกสนาน ผู้วิจัยเล่าเรื่องหญิงชรากับความทุกข์ ให้นักเรียนฟัง พบว่า นักเรียนมีความสนใจในเรื่องที่เล่า มีการแลกเปลี่ยนความคิดและหาวิธีการเพื่อหาทางออกของปัญหาตามสถานการณ์ได้ และมีความตั้งใจในการเขียนใบงานดี จากการสังเกตพบว่า นักเรียนที่มีความบกพร่องทางด้าน

การเรียนรู้จะขาดความตั้งใจและเขียนใบงานช้า สะกดคำไม่ถูกต้อง นักเรียนส่วนใหญ่มีความเข้าใจ และได้แนวคิดตามเป้าหมายของกิจกรรม

กิจกรรมที่ 4 เกมไปคู่เป้าหมาย นักเรียนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ร่วมทำกิจกรรมอย่างสนุกสนาน เนื่องจากกิจกรรมนี้มีการให้นักเรียนพบบกกระดาน นักเรียนบางคนพบได้ บางคนพบไม่ได้ ผู้วิจัยได้แนะนำให้นักเรียนพบบเป็นนกในรูปแบบใดก็ได้ นักเรียนชายหลายคนพบบเป็นเครื่องบิน นักเรียนส่วนใหญ่มีความเข้าใจ และได้แนวคิดตามเป้าหมายของกิจกรรม

กิจกรรมที่ 5 การฝึกการหายใจและการจินตนาการเพื่อลดความเครียด นักเรียนให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเป็นอย่างดี มีความตั้งใจฝึกและปฏิบัติตามที่ผู้วิจัยสอน ผู้วิจัยสังเกตพบว่า นักเรียนบางคนยังหายใจผิดวิธี ในกิจกรรมนี้ผู้วิจัยต้องตรวจสอบวิธีการหายใจที่ถูกต้องของนักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อที่จะฝึกในเรื่องการใช้การจินตนาการเพื่อการผ่อนคลายต่อไป นักเรียนมีความตื่นตากับอุณหภูมิที่เปลี่ยนแปลงของตนเอง จากการวัดอุณหภูมิ ที่ปลายนิ้ว พบว่านักเรียน 7 คน มีอุณหภูมิเพิ่มขึ้นซึ่งแสดงถึงภาวะของการผ่อนคลาย อีก 3 คน อุณหภูมิคงที่ไม่เปลี่ยนแปลง นักเรียนส่วนใหญ่มีความเข้าใจ และได้แนวคิดตามเป้าหมายของกิจกรรม

กิจกรรมที่ 6 ฉันคือเพื่อนที่ดีที่สุดของตนเอง เป็นการเปิดโอกาสให้ข้อมูลเชิงบวก ให้นักเรียนฟังและนอนในท่าที่ผ่อนคลาย และจินตนาการไปกับคำพูดในบท นักเรียนส่วนใหญ่อยู่ในอาการสงบ ปฏิบัติได้ดี มีบางคนที่ยังควบคุมตนเองไม่ได้ อยู่ไม่นิ่งขยับไปมารบกวนเพื่อนที่นอนข้างๆ ต้องคอยเตือน ในกิจกรรมนี้ผู้วิจัยจัดที่ให้เป็นสัดส่วน โดยแต่ละคนจะต้องอยู่ห่างกัน และมีข้อตกลงว่าให้แต่ละคนอยู่ในขอบเขตของตนเองเท่านั้น

ขั้นที่ 3 ปฏิบัติและรับข้อมูลเชิงบวก

กิจกรรมที่ 7-16 เป็นการเปิดโอกาสให้ข้อมูลเชิงบวกโดยเทศุดนี้เป็นการให้ข้อมูลที่ต้องการพัฒนาพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนทั้ง 4 นักเรียนส่วนใหญ่มีความตั้งใจและปฏิบัติได้ดี มีบางคนที่ยังควบคุมตนเองไม่ได้ อยู่ไม่นิ่งขยับไปมา ในกิจกรรมนี้ผู้วิจัยจัดที่ให้นักเรียนนอนเป็นสัดส่วน เช่นเดียวกับกิจกรรมที่ 6

ตอนที่2 ผลการพัฒนาโปรแกรม

1. ผลการประเมินตนเองด้วย แบบประเมินกิจกรรมตามแนวคิดทฤษฎีของการปรับพฤติกรรมทางปัญญา

1.1 ผลการประเมินตนเองด้วยแบบประเมินท้ายกิจกรรม สามารถประเมินวัตถุประสงค์ของกิจกรรมได้ตามขั้นตอนดังนี้

1.1.1 ขั้นสำรวจและรับรู้พฤติกรรมตนเอง (กิจกรรมที่ 1-2)

กิจกรรมที่ 1 เกมสร้างความสัมพันธ์ วัตถุประสงค์ของกิจกรรม คือ นักเรียนได้ทำความรู้จักและสร้างความคุ้นเคยกัน จากการให้นักเรียนทั้ง 10 คนประเมินพฤติกรรมตนเอง พบว่า มีนักเรียนจำนวน 8 คน ได้เรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ ของกิจกรรม นักเรียนจำนวน 1 คน ตอบสิ่งที่ ตนเองเรียนรู้ได้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรม นักเรียนจำนวน 1 คนไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรม

ในด้านการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน พบว่า มีนักเรียนจำนวน 6 คนที่คิดได้ว่าจะนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ขณะที่นักเรียนจำนวน 3 คน ยังไม่สามารถคิดได้ว่าจะนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร นักเรียนจำนวน 1 คนไม่ได้ เข้าร่วมกิจกรรม

ผลการประเมินความรู้สึกละเอียดของนักเรียนต่อการเข้าร่วมกิจกรรม พบว่า นักเรียนจำนวน 6 คนประเมินความรู้สึกของตนเองอยู่ในระดับพอใจ และ 3 คนประเมินความรู้สึกของตนเองอยู่ในระดับปลื้มใจ นักเรียนจำนวน 1 คนไม่ได้ เข้าร่วมกิจกรรม

กิจกรรมที่ 2 เกมตัวฉันเอง วัตถุประสงค์ของกิจกรรม คือ นักเรียนรับรู้ตนเอง และสามารถวิเคราะห์พฤติกรรมของตนเองได้ จากการให้นักเรียนทั้ง 10 คนประเมินพฤติกรรมตนเองพบว่า มีนักเรียนจำนวน 8 คน ได้เรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ ของกิจกรรม นักเรียนจำนวน 1 คน ตอบสิ่งที่ตนเองเรียนรู้ได้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรม นักเรียนจำนวน 1 คนไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรม

ในการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน พบว่า มีนักเรียนจำนวน 6 คนที่คิดได้ว่าจะนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ขณะที่นักเรียนจำนวน 1 คน ยังไม่สามารถคิดได้ว่าจะนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร นักเรียนจำนวน 1 คนไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรม

ผลการประเมินความรู้สึกรักของนักเรียนต่อการเข้าร่วมกิจกรรม พบว่านักเรียนจำนวน 6 คนประเมินความรู้สึกของตนเองอยู่ในระดับพอใจ และ 3 คนประเมินความรู้สึกของตนเองอยู่ในระดับปลื้มใจ นักเรียนจำนวน 1 คนไม่ได้ เข้าร่วมกิจกรรม

1.1.2 ขั้นจัดการกับความคิดและพฤติกรรม (กิจกรรมที่ 3-6)

กิจกรรมที่ 3 เกมตัวฉันเอง วัตถุประสงค์ของกิจกรรม คือ นักเรียนสามารถพูดกับตนเองในด้านบวก และมองตนเองในแง่ดีมากขึ้น จากการให้นักเรียนทั้ง 10 คนประเมินพฤติกรรมตนเองพบว่า มีนักเรียนจำนวน 8 คน ได้เรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ ของกิจกรรม นักเรียนจำนวน 2 คน ตอบสิ่งที่ตนเองเรียนรู้ได้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรม

ในการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน พบว่า มีนักเรียนจำนวน 7 คนที่คิดได้ว่าจะนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ขณะที่นักเรียนจำนวน 3 คน ยังไม่สามารถคิดได้ว่าจะนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

ผลการประเมินความรู้สึกของนักเรียนต่อการเข้าร่วมกิจกรรม พบว่านักเรียนจำนวน 8 คนประเมินความรู้สึกของตนเองอยู่ในระดับพอใจ และ 2 คนประเมินความรู้สึกของตนเองอยู่ในระดับมีความสุข

กิจกรรมที่ 4 เกมไปสู่เป้าหมาย วัตถุประสงค์ของกิจกรรม คือ นักเรียนสามารถตั้งเป้าหมายให้กับตนเองได้ และคิดหาวิธีการในการไปสู่เป้าหมายได้ จากการให้นักเรียนทั้ง 10 คน ประเมินพฤติกรรมตนเองพบว่า มีนักเรียนจำนวน 8 คน ได้เรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ ของกิจกรรม นักเรียนจำนวน 2 คน ตอบสิ่งที่ตนเองเรียนรู้ได้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรม

ในการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน พบว่า มีนักเรียนจำนวน 7 คนที่คิดว่าจะนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ขณะที่นักเรียนจำนวน 3 คน ยังไม่สามารถคิดว่าจะนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

ผลการประเมินความรู้สึกของนักเรียนต่อการเข้าร่วมกิจกรรม พบว่านักเรียนจำนวน 5 คนประเมินความรู้สึกของตนเองอยู่ในระดับพอใจ 3 คนประเมินความรู้สึกของตนเองอยู่ในระดับมีความสุข และ 2 คนประเมินความรู้สึกของตนเองอยู่ในระดับปลื้มใจ

กิจกรรมที่ 5 การฝึกการหายใจและการจินตนาการเพื่อลดความเครียด วัตถุประสงค์ของกิจกรรม คือ นักเรียนสามารถหายใจได้ถูกวิธี และรู้จักการใช้การจินตนาการเพื่อคลายความเครียด จากการให้นักเรียนทั้ง 10 คนประเมินพฤติกรรมตนเองพบว่า มีนักเรียนจำนวน 10 คน ได้เรียนรู้ตามวัตถุประสงค์

ในการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน พบว่า มีนักเรียนจำนวน 7 คนที่คิดว่าจะนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ขณะที่นักเรียนจำนวน 3 คน ยังไม่สามารถคิดว่าจะนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

ผลการประเมินความรู้สึกของนักเรียนต่อการเข้าร่วมกิจกรรม พบว่านักเรียนจำนวน 4 คนประเมินความรู้สึกของตนเองอยู่ในระดับปลื้มใจ 3 คนประเมินความรู้สึกของตนเองอยู่ในระดับมีความสุข และ 3 คนประเมินความรู้สึกของตนเองอยู่ในระดับพอใจ

กิจกรรมที่ 6 ฉันคือเพื่อนที่ดีที่สุดของตัวเอง วัตถุประสงค์ของกิจกรรม คือ ให้นักเรียนฝึกการผ่อนคลายด้วยตัวเอง มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง จากการให้นักเรียนทั้ง 10 คนประเมินพฤติกรรมตนเองพบว่า มีนักเรียนจำนวน 10 คน ได้เรียนรู้ตามวัตถุประสงค์

ในการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน พบว่า มีนักเรียนจำนวน 7 คนที่คิดว่าจะนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ขณะที่นักเรียนจำนวน 3 คน ยังไม่สามารถคิดว่าจะนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

ผลการประเมินความรู้สึกของนักเรียนต่อการเข้าร่วมกิจกรรม พบว่านักเรียนจำนวน 5 คนประเมินความรู้สึกของตนเองอยู่ในระดับพอใจ 3 คนประเมินความรู้สึกของตนเองอยู่ในระดับมีความสุข และ 2 คนประเมินความรู้สึกของตนเองอยู่ในระดับปลื้มใจ

1.1.3 ขั้นปฏิบัติและรับข้อมูลเชิงบวก (กิจกรรมที่ 7-16)

พบว่า ขณะปฏิบัติในช่วงครั้งที่ 1 นักเรียน 4 คนไม่ค่อยมีสมาธิ อยู่ไม่นิ่ง นอนหลับไม่สงบ ขยับตัวไปมา พูดคุยและเล่นกับเพื่อนที่อยู่ด้านข้าง จึงต้องแยกให้อยู่ห่างกัน จากการประเมินความรู้สึกของนักเรียนด้วยการสัมภาษณ์ พบว่า นักเรียนมีความรู้สึกสบายและผ่อนคลาย

ครั้งที่ 2 นักเรียน 3 คนไม่ค่อยมีสมาธิ อยู่ไม่นิ่ง นอนหลับไม่สงบ ขยับตัวไปมา นักเรียนหลายคนเริ่มควบคุมตนเองได้ดีขึ้นจากการประเมินความรู้สึกของนักเรียนด้วยการสัมภาษณ์ พบว่า นักเรียนมีความรู้สึกสบายและผ่อนคลาย

ครั้งที่ 3 นักเรียน 2 คนไม่ค่อยมีสมาธิ อยู่ไม่นิ่ง นอนหลับไม่สงบ ขยับตัวไปมา นักเรียนหลายคนเริ่มควบคุมตนเองให้อยู่นิ่งและสงบมากขึ้น จากการประเมินความรู้สึกของนักเรียนจากการสัมภาษณ์ พบว่า นักเรียนมีความรู้สึกสบาย ผ่อนคลายความเครียด

ครั้งที่ 4 - 10 นักเรียน ทุกคนมีสมาธิดีขึ้นนอนหลับได้สงบมากขึ้น จากการประเมินความรู้สึกของนักเรียนจากการสัมภาษณ์ พบว่า นักเรียนมีความรู้สึกสบาย ผ่อนคลายความเครียด รับรู้ถึงความสามารถของตนเองและมีความมั่นใจในตนเองเพิ่มมากขึ้น

จากการสังเกตพฤติกรรม นักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรม และวิเคราะห์ ประเด็น การตอบจากแบบประเมินท้ายกิจกรรม พบว่า ในการเข้าร่วมกิจกรรม นักเรียนส่วนใหญ่รู้สึกพอใจ มีความสุข ปลื้มใจในการเข้าร่วมทำกิจกรรมในแต่ละครั้งตามลำดับ จากการสังเกตและสอบถามขณะฝึกปฏิบัติ ในกิจกรรมที่ 7 - 16 พบว่า นักเรียนสมาธิสั้นบางคนที่ไม่ได้รับประทานยามา ทำให้ไม่สามารถควบคุมตนเองให้นอนนิ่งได้ นักเรียนจะอยู่ไม่นิ่ง และส่งเสียงดังทำให้รบกวนเพื่อนขณะปฏิบัติ

2. ผลการประเมินพฤติกรรมนักเรียนโดยอาจารย์ประจำชั้น ด้วยแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียนโดยอาจารย์ประจำชั้น Conner's Teacher Rating Scales

นักเรียนทั้ง 10 คน ได้รับการประเมินพฤติกรรมทั้งก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมการปรับพฤติกรรมทางปัญญา ด้วยแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียนโดยอาจารย์ประจำชั้น Conner's Teacher Rating Scales มีผลการประเมินแสดงตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงผลการประเมินพฤติกรรมนักเรียนโดยอาจารย์ประจำชั้น Conner's Teacher Rating Scales ก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรมการปรับพฤติกรรมทางปัญญา

กรณีศึกษารายที่	มาตร A		มาตร B		มาตร C		มาตร D	
	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง
1	78	80	68	68	74	74	81	81
2	52	46	86	54	55	52	61	49
3	44	65	51	59	71	76	57	63
4	60	52	54	49	67	60	53	50
5	52	54	51	54	57	66	58	50
6	54	48	52	48	55	47	55	50
7	49	49	57	43	49	57	50	48
8	60	54	76	62	67	62	69	59
9	44	54	45	50	47	50	46	55
10	48	44	47	45	55	64	50	52
Sig.	.50		.50		.50		.25	

จากตารางแสดงให้เห็นว่า อาจารย์ประจำชั้นประเมินนักเรียนในด้านพฤติกรรมที่เป็นปัญหา พฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง ปัญหาเกี่ยวกับสมาธิ และดัชนีพฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง ก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .10

3. ผลการประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยแบบประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้โดยอาจารย์ประจำวิชาทักษะ

นักเรียนทั้ง 10 คน ได้รับการประเมินพฤติกรรม ทั้งก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมการปรับพฤติกรรมทางปัญญา มีผลการประเมินดังนี้

3.1 ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ ก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมปรับพฤติกรรมทางปัญญา แสดงตามตารางที่ 3, 4 และ 5 ตามลำดับ

ตารางที่ 3 แสดงผลการประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้โดยอาจารย์ผู้สอนวิชาคณิตศาสตร์ ก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมการปรับพฤติกรรมทางปัญญา

ผลการประเมิน	สมาธิในการฟัง	การตอบคำถาม	การส่งงาน	การทำงานกลุ่ม
ก่อน > หลัง	0	0	2	2
ก่อน < หลัง	5	4	1	5
ก่อน = หลัง	5	6	7	3
รวม (จำนวน)	10	10	10	10

จากตาราง แสดงว่า หลังการเข้าร่วมโปรแกรมการปรับพฤติกรรมทางปัญญา นักเรียนมีพฤติกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ดีขึ้นในด้านการมีสมาธิในการฟัง 5 คน ด้านการตอบคำถาม 4 คน ด้านการส่งงาน 1 คน และด้านการทำงานกลุ่ม 5 คน

ตารางที่ 4 แสดงผลการประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้โดยอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย ก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมการปรับพฤติกรรมทางปัญญา

ผลการประเมิน	สมาธิในการฟัง	การตอบคำถาม	การส่งงาน	การทำงานกลุ่ม
ก่อน > หลัง	1	0	0	1
ก่อน < หลัง	3	6	6	5
ก่อน = หลัง	6	4	4	4
รวม (จำนวน)	10	10	10	10

จากตาราง แสดงว่า หลังการเข้าร่วมโปรแกรมการปรับพฤติกรรมทางปัญญา นักเรียนมีพฤติกรรมการเรียนรู้วิชาภาษาไทยดีขึ้นในด้านการมีสมาธิในการฟัง 3 คน ด้านการตอบคำถาม 6 คน ด้านการส่งงาน 6 คน และด้านการทำงานกลุ่ม 5 คน

ตารางที่ 5 แสดงผลการประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้โดยอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ ก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมการปรับพฤติกรรมทางปัญญา

ผลการประเมิน	สมาธิในการฟัง	การตอบคำถาม	การส่งงาน	การทำงานกลุ่ม
ก่อน > หลัง	0	2	0	1
ก่อน < หลัง	2	2	6	4
ก่อน = หลัง	8	6	4	5
รวม (จำนวน)	10	10	10	10

จากตาราง แสดงว่า หลังการเข้าร่วมโปรแกรมการปรับพฤติกรรมทางปัญญา นักเรียนมีพฤติกรรมการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษดีขึ้นในด้านการมีสมาธิในการฟัง 2 คน ด้านการตอบคำถาม 2 คน ด้านการส่งงาน 6 คน และด้านการทำงานกลุ่ม 4 คน

3.2 ผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนพฤติกรรมการเรียนรู้ก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมด้วยสถิติ Sign Test แสดงตามตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ค่ามัธยฐาน (Med.) และส่วนเบี่ยงเบนควอไทล์ (Q.D.) ของผลการประเมินพฤติกรรม การเรียนก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมการปรับพฤติกรรมทางปัญญาโดยอาจารย์ ประจำวิชาทักษะ

วิชา	พฤติกรรม	ก่อน		หลัง		Sign test (prob.)
		Med.	Q.D.	Med.	Q.D.	
คณิตศาสตร์	สมาธิในการฟัง	2.00	1.00	3.00	0.50	0.03*
	การตอบคำถาม	2.00	0.62	2.00	0.50	0.06*
	การส่งงาน	3.00	0.62	2.50	0.50	0.68
	การทำงานกลุ่ม	2.00	0.62	2.00	0.12	0.22
ภาษาไทย	สมาธิในการฟัง	2.00	1.00	2.50	0.62	0.31
	การตอบคำถาม	1.00	1.00	2.00	0.62	0.01*
	การส่งงาน	2.00	0.50	2.00	0.50	0.01*
	การทำงานกลุ่ม	2.00	1.00	2.00	0.50	0.10*
ภาษาอังกฤษ	สมาธิในการฟัง	2.50	0.50	3.00	0.50	0.62
	การตอบคำถาม	3.00	0.62	3.00	0.50	0.68
	การส่งงาน	2.00	0.50	3.00	0.25	0.01*
	การทำงานกลุ่ม	2.50	0.50	3.00	0.50	0.18

P* < .10

จากตาราง พฤติกรรมการเรียนในวิชาคณิตศาสตร์นักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญ ในด้านการมีสมาธิในการฟัง และด้านการตอบคำถาม ส่วนด้านการส่งงาน และการทำงานกลุ่มนักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นเช่นกัน แต่ยังไม่มีนัยสำคัญ ค่าเบี่ยงเบนควอไทล์ในด้านนี้ แสดงว่า คะแนนมีการกระจายน้อยลง

พฤติกรรมการเรียนในวิชาภาษาไทยนักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญ ในด้านการตอบคำถาม ด้านการส่งงาน และการทำงานกลุ่ม ส่วนด้านการมีสมาธิในการฟัง นักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางบวกเช่นกัน แต่ยังไม่มีนัยสำคัญ ค่าเบี่ยงเบนควอไทล์ในด้านนี้ แสดงว่า คะแนนมีการกระจายน้อยลง

พฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนในวิชาภาษาอังกฤษมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญ ในด้านการส่งงานและด้านการตอบคำถาม ส่วนด้าน การมีสมาธิในการฟังและ การทำงานกลุ่มนักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางบวกเช่นกัน แต่ยังไม่มีความสำคัญ ค่าเบี่ยงเบนควอไทล์ในด้านนี้ แสดงว่า คะแนนมีการกระจายน้อยลง

สรุปผลของโปรแกรมการปรับพฤติกรรมทางปัญญาในครั้งนี้ พบว่านักเรียนมีพฤติกรรม การเรียนดีขึ้น ด้านสมาธิในการฟังในวิชาคณิตศาสตร์ ด้านการตอบคำถามในวิชา คณิตศาสตร์ และวิชาภาษาไทย ด้านการส่งงานในวิชาภาษาไทย และภาษาอังกฤษ ด้านการทำงาน กลุ่มในวิชาภาษาไทย อย่างมีความสำคัญทางสถิติที่ระดับ .10 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ข้อวิจารณ์

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและศึกษาผลของโปรแกรมการปรับพฤติกรรมทาง ปัญญา เพื่อพัฒนาพฤติกรรมเรียนที่เหมาะสมในด้านการมีสมาธิในการฟัง การตอบคำถาม การ ส่งงาน และการทำงานกลุ่ม ของนักเรียนสมาธิสั้น โดยการประเมินด้วยแบบประเมินพฤติกรรมนัก เรียนโดยอาจารย์ประจำชั้นและแบบประเมินพฤติกรรมเรียนโดยอาจารย์ผู้สอนวิชาทักษะก่อน และหลังการเข้าร่วมโปรแกรม และจากการตอบแบบประเมินตนเองทำกิจกรรม รวมถึงการสังเกต และการสอบถามความรู้สึกนักเรียนระหว่างการเข้าร่วมโปรแกรม ผู้วิจัยเสนอข้อวิจารณ์ ใน ประเด็นต่างๆ ดังต่อไปนี้

ผลการประเมินการปฏิบัติการโปรแกรมการปรับพฤติกรรมทางปัญญา

จากการเข้าร่วมโปรแกรมในแต่ละกิจกรรม พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ได้เรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรม และสามารถคิดสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ในทุกกิจกรรม และ จากการปฏิบัติโดยใช้เทปให้ข้อมูลเชิงบวก พบว่านักเรียนทุกคนรู้สึกผ่อนคลาย สบาย และมี ความมั่นใจในตนเองเพิ่มมากขึ้น มีบางคนที่อยู่ไม่นิ่ง และรบกวนเพื่อนในช่วงแรก แต่ในครั้งหลังๆ นักเรียนมีการพัฒนาตนเอง และสามารถควบคุมให้ตนเองมีสมาธิอยู่นิ่งได้

นักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมในครั้งนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 10 คน ในจำนวนนี้มีนักเรียนที่เข้า ร่วมโปรแกรมไม่ครบทุกครั้งจำนวน 3 คน ซึ่งขาดในครั้งแรก (เกมสร้างความสัมพันธ์) จำนวน

1 คน ครั้งที่ 2 (เกมตัวฉันเอง) จำนวน 1 คน และครั้งที่ 7 (การฝึกปฏิบัติโดยใช้เทปครั้งที่ 1) จำนวน 1 คน จากการวิเคราะห์นักเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมในครั้งที่ 1 ครั้งที่ 2 และครั้งที่ 7 มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไม่มากนัก เนื่องจากกิจกรรมครั้งที่ 1 เป็นกิจกรรมสร้างความคุ้นเคยซึ่งนักเรียนส่วนใหญ่รู้จักกันมาบ้างแล้ว ส่วนครั้งที่ 2 เป็นกิจกรรมที่ให้นักเรียนสำรวจและวิเคราะห์ตนเอง โดยธรรมชาติของเด็กสมาธิสั้นมักถูกวิพากษ์วิจารณ์ หรือถูกตำหนิบ่อยครั้งซึ่งลักษณะดังกล่าวเป็นการสะท้อนพฤติกรรมในด้านหนึ่งให้เห็น ทำให้เด็กสมาธิสั้นส่วนใหญ่รับรู้ตนเองได้ในระดับหนึ่ง และครั้งที่ 7 เป็นการฝึกปฏิบัติครั้งแรกโดยให้นักเรียนนอนหลับตาอยู่ในท่าที่ผ่อนคลายและเปิดเทปข้อมูลเชิงบวก ที่ใส่ข้อมูลพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมในด้านที่ 1 คือด้านการมีสมาธิในการฟัง ซึ่งในครั้งที่ 2 จะมีข้อมูลเดิมและเพิ่มข้อมูลใหม่เข้าไป ฉะนั้น นักเรียนจะได้รับข้อมูลครบทั้ง 4 ด้าน ซึ่งพบว่าในกระบวนการทั้ง 3 ครั้ง ส่งผลกระทบท่อการเข้าร่วมกิจกรรม ไม่มากนัก เนื่องจากแต่ละคนมีความสามารถในการรับรู้ เข้าใจและปฏิบัติตามได้เป็นอย่างดี ใน ขั้นที่ 2 เป็นขั้นที่สำคัญสำหรับทุกคนซึ่งควรที่จะต้องได้รับทราบข้อมูล และวิธีการปฏิบัติ ในขั้นนี้ นักเรียนเข้าครบทุกคน ดังนั้นแต่ละคนจะทราบถึงแนวทางในการปฏิบัติ และจัดการกับความคิด และพฤติกรรมของตนเองได้

ผลการประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้โดยอาจารย์ประจำวิชาทักษะ

จากการที่ผู้วิจัยสร้างโปรแกรมการปรับพฤติกรรมทางปัญญาขึ้นภายใต้กรอบแนวคิด ทฤษฎีของการปรับพฤติกรรมทางปัญญา โดยผ่านกระบวนการตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ และการนำไปใช้กับประชากรกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนสมาธิสั้น จำนวน 10 คน และในจำนวนนี้พบว่า นักเรียนจำนวน 5 คน มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ (LD) ร่วมด้วย นักเรียนทั้ง 5 คนเข้าเรียนกลุ่มย่อยในโครงการการศึกษาพิเศษในวิชาคณิตศาสตร์ และวิชาภาษาไทย ในโครงการการศึกษาพิเศษจะมีการจัดการเรียนการสอนเป็นกลุ่มย่อย ประมาณ 4 – 5 คน ในบางกรณีจะมีการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมเป็นรายบุคคล ส่วนวิชาภาษาอังกฤษนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้จะได้รับการจัดการเรียนการสอนเป็นกลุ่มเล็ก กลุ่มละประมาณ 8 – 10 นักเรียนที่เหลืออีก 5 คน นั้นจะเข้าเรียนในห้องเรียนปกติทุกรายวิชา การที่นักเรียนบางส่วนเข้าเรียนในกลุ่มย่อยนั้นนักเรียนจะได้รับความสนใจอย่างใกล้ชิด และสิ่งเร้าที่จะเข้ามาเป็นตัวกระตุ้นมีน้อยกว่านักเรียนที่เข้าเรียนในกลุ่มใหญ่ จากการเข้าร่วมโปรแกรมพบว่า นักเรียนทุกคนมีความกระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรมดี สามารถเรียนรู้กิจกรรมได้ตามวัตถุประสงค์ของโปรแกรม และจากผลการประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้โดยอาจารย์ประจำวิชาทักษะ พบว่า นักเรียนมีสมาธิในการฟัง ในวิชา

คณิตศาสตร์ มีพฤติกรรมตอบคำถาม ในวิชาคณิตศาสตร์ และวิชาภาษาไทย มีการส่งงานในวิชาภาษาไทย และวิชาภาษาอังกฤษ มีการทำงานกลุ่มในวิชาภาษาไทย ดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ จะเห็นว่านักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมการปรับพฤติกรรมทางปัญญามีพฤติกรรมเรียนในทุกๆ ด้านดีขึ้น แต่ยังไม่มีความสำคัญ อาจมีปัจจัยเนื่องมาจากการที่นักเรียนแต่ละคนมีความสามารถ ความสนใจ และความถนัดที่แตกต่างกัน รวมทั้งความแตกต่างของสภาพการเรียนการสอน ช่วงเวลาเรียนของแต่ละวิชา อาจส่งผลทำให้นักเรียนบางคนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเรียนอย่างไม่ชัดเจน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายบุคคลกับนักเรียนสมาธิสั้นทั้ง 10 คน (ภาคผนวก ง) พบว่านักเรียนจำนวน 7 คน มีพฤติกรรมดีขึ้นในทุกด้าน คือ ด้านสมาธิในการฟัง การตอบคำถาม การส่งงาน และการทำงานกลุ่ม นักเรียนจำนวน 1 คน มีพฤติกรรมดีขึ้น 3 ด้าน คือด้านสมาธิในการฟัง การส่งงาน และการทำงานกลุ่ม จากข้อมูลของนักเรียนพบว่า นักเรียนมีปัญหาในเรื่องการคิดวิเคราะห์ และมักตอบคำถามไม่ตรงประเด็นรวมทั้งนักเรียนมีความบกพร่องทางการเรียนรู้ร่วมด้วย ดังนั้นจึงเป็นไปได้ที่นักเรียนไม่พัฒนาในด้าน พฤติกรรมตอบคำถาม นักเรียนจำนวน 2 คน มีพฤติกรรมดีขึ้น 2 ด้าน คือ ด้านการตอบคำถาม และการทำงานกลุ่ม ในด้านสมาธิในการฟัง พบว่าก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมนักเรียนมีพฤติกรรมไม่แตกต่างกัน จากข้อมูลของนักเรียนทั้งสองคนนี้ พบว่า พฤติกรรมในด้านสมาธิในการฟัง และการส่งงานอยู่ในระดับคืออยู่แล้ว

จากการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวข้างต้น พบว่า การใช้โปรแกรมการปรับพฤติกรรมทางปัญญามีเนื้อหาของโปรแกรมเป็นการให้ข้อมูลเชิงบวกกับตนเอง ให้กำลังใจ และสร้างความเชื่อมั่นให้กับตนเอง เป็นผลทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมเรียนดีขึ้น มีความสุขในการเรียนมากยิ่งขึ้นและสามารถอยู่ในสังคมโรงเรียนได้อย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Kadusan(1993) และKaiser(1992) ทำการศึกษาถึงผลของการปรับพฤติกรรมทางปัญญากับนักเรียนที่มีสมาธิบกพร่อง พบว่านักเรียนสมาธิบกพร่องที่ได้รับการปรับพฤติกรรมทางปัญญามีสมาธิดีขึ้น ทำงานเสร็จตามเวลา และมีการพัฒนาทางด้านวิชาการดีขึ้น ขณะเดียวกันนักเรียนทุกคนประเมินตนเองว่ามีความสุขมากขึ้นด้วยเช่นกัน

ผลการประเมินพฤติกรรมนักเรียนโดยอาจารย์ประจำชั้น Connors' Teacher Rating Scales

จากผลการประเมินพฤติกรรมนักเรียนโดยอาจารย์ประจำชั้น พบว่า ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมในด้านพฤติกรรมที่เป็นปัญหา ด้านพฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง ปัญหาเกี่ยวกับสมาธิ และดรชนิพฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง จากก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้เนื่องมาจาก

อาการของโรคสมาธิสั้นเป็นอาการหนึ่งที่มีการดำเนินโรคไปจนกระทั่งถึงวัยผู้ใหญ่ หากผู้ที่ เป็นโรคสมาธิสั้นได้ทำการบำบัดรักษา จะทำให้มีพฤติกรรมในด้านต่างๆดีขึ้น ขณะเดียวกันอาการของโรคจะมีระดับความรุนแรงน้อยลง แต่ไม่หายขาด วิธีการรักษาที่ช่วยให้อาการของโรคดีขึ้นนั้นคือ การรับการรักษาด้วยยา การวิจัยในครั้งนี้ นักเรียนสมาธิสั้นทั้ง 10 คน ได้รับการบำบัดรักษาด้วยยา และเข้าร่วมโปรแกรมการปรับพฤติกรรมทางปัญญา พบว่านักเรียนมีพฤติกรรมการเรียนรู้ดีขึ้น แต่ นักเรียนยังคงมีอาการของโรคสมาธิสั้นอยู่ ซึ่งสอดคล้องกับชาญวิทย์ (2546: 10) ได้กล่าวถึงวิธีการรักษาโรคสมาธิสั้นว่าการรักษาด้วยยาจะทำให้เด็กสมาธิสั้นมีอาการดีขึ้น แต่วิธีที่ดีที่สุดนั้นควรใช้วิธีการผสมผสานกันระหว่างการรักษาด้วยยาควบคู่ไปกับการปรับพฤติกรรมอย่างต่อเนื่อง จากการ ประเมินพฤติกรรมนักเรียนโดยอาจารย์ประจำชั้นหลังการเข้าร่วมโปรแกรมการปรับพฤติกรรมทาง ปัญญาพบว่านักเรียนมีพฤติกรรมปัญหาในทุกด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้เนื่องมาจาก ระยะเวลาที่นักเรียนเข้าร่วมโปรแกรมเพียง 4 สัปดาห์นั้นเป็นช่วงเวลาที่สั้นเกินไปจึงทำให้ไม่สามารถมองเห็นการเปลี่ยนแปลงอาการของโรคได้อย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับ Kaiser (1992) ได้ ทำการวิจัยพบว่า การใช้โปรแกรมการปรับพฤติกรรมทางปัญญานี้ละ 5 ชั่วโมง เป็นระยะเวลา 10 สัปดาห์ติดต่อกัน จะทำให้นักเรียนสมาธิสั้นมีการพัฒนาพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น มีอาการสมาธิ บกพร่องลดลง

มีข้อสังเกตว่าการรักษาโรคสมาธิสั้นให้ได้ผลดี ควรมีการบำบัดรักษาด้วยยาและมีการปรับพฤติกรรมอย่างต่อเนื่องในระยะเวลาที่ยาวนานพอสมควร จึงจะสามารถทำให้นักเรียนสมาธิสั้นมีการ พัฒนาพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น และมีพฤติกรรมที่คงทนถาวรมากขึ้น